

INDIKÁTORY UDRŽITELNOSTI

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Indikátor (ukazatel) udržitelnosti neboli udržitelného rozvoje je **kvantitativní nebo kvalitativní údaj**, který poskytuje ucelenou a základní informaci o určitém jevu, jenž se týká udržitelného rozvoje (ovzduší, vody, přírody, krajiny, průmyslu, zemědělství, dopravy, sociální sféry aj.). Indikátory jsou užívány při **politickém rozhodování** na všech úrovních, včetně mezinárodních, a pro informování laické i odborné veřejnosti. Optimálně jsou indikátory sdružovány do ucelených souborů či sad, např. složkově nebo sektorově pojaté soubory.

Společné evropské indikátory - (*European Common Indicators - ECI*). Indikátory ECI jsou v českých podmínkách **nejznámější a nejvyužívanější** sadou udržitelného rozvoje na místní úrovni. Sada byla vyvinuta v roce 2001 na popud Evropské komise a byla testována v několika desítkách evropských městech.

V roce 2003 ji převzala nově vzniklá iniciativa TIMUR (Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.s.) a začala ji aplikovat do podmínek českých měst. Bylo samozřejmě nezbytné **přizpůsobit metodiku** podmínkám tuzemských, což se u většiny indikátorů stalo. V současnosti ji jako celek nebo její dílčí části využívá nebo využívalo cca **40 měst** v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Sada indikátorů ECI se skládá z 10 ukazatelů:

1. Spokojenost obyvatel s místním společenstvím
2. Místní příspěvek ke globální změně klimatu
3. Mobilita a místní přeprava cestujících
4. Dostupnost veřejných prostranství a služeb
5. Kvalita místního ovzduší
6. Cesty dětí do a ze školy
7. Nezaměstnanost
8. Zatížení prostředí hlukem
9. Udržitelné využívání území
10. Ekologická stopa města

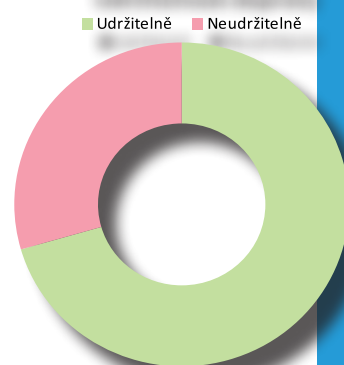

Indikátory udržitelnosti

Programové indikátory - Programové indikátory jsou indikátory **strategických či rozvojových** plánů měst a obcí. Programové indikátory jsou uplatňovány ve strategických (plánovacích) procesech, kde slouží jako **kontrolní nástroj** pro vyhodnocování účinnosti a úspěšnosti naplánovaných opatření. Nejčastěji jsou umístěny jako součást strategických plánů rozvoje měst či obcí a naznačují, jakým způsobem bude plnění cílů, uvedených v plánech, hodnoceno a v ideálním případě, jakých cílových hodnot by mělo být dosaženo.

Místně specifické indikátory jsou takové, které odrážejí **konkrétní dění a konkrétní požadavky** obce či regionu, pro které jsou navrženy. Místně specifické indikátory mohou doplňovat a často také doplňují indikátorové sady, které používají jiné obce či města ke vzájemnému srovnávání (například ECI/TIMUR). To s místně specifickými indikátory dělat nelze, neboť jsou přímo „ušity na míru“ konkrétní obci či městu.

Udržitelnost dopravy

Příklad výsledku indikátoru Mobilita a místní přeprava

Environmentální indikátory

Environmentální indikátory, neboli indikátory životního prostředí, popisují stav a vývoj **životního prostředí** daného města, regionu či kraje. Existuje řada indikátorových sad, které hodnotí různé aspekty a **složky životního prostředí**. Společnost CI2, o.p.s. využívá pro tento účel sadu indikátorů vycházející z metodiky tvorby zpráv o stavu životního prostředí města či regionu.

NABÍZÍME

1. **Sledování indikátorů ze sady ECI a jejich přizpůsobení specifickým podmínkám a postupům daného města, obce či regionu.**
2. **Vytvoření sady programových indikátorů napojené na strategický plán města, obce či regionu.**
3. **Vytvoření specifické indikátorové sady využitelné pro sledování stavu a rozvoje města, obce či regionu.**
4. **Stanovení a sledování indikátorů životního prostředí ve formě zprávy nebo ročenky.**

NABÍDKOVÝ LIST SPOLEČNOSTI CI2, O.P.S.

DŮVODY PRO SLEDOVÁNÍ INDIKÁTORŮ UDRŽITELNOSTI

- Indikátory umožňují identifikovat **slabá i silná** místa v rozvoji města a zlepšování kvality života.
- Dobré výsledky mohou ukázat na **dobrou práci místní samosprávy**, jako i volených zástupců občanů.
- Řada indikátorů vyhodnocuje subjektivně vyjádřenou **spokojenost obyvatel** s určitými oblastmi života ve městě – lze získat zpětnou vazbu o prioritách občanů města.
- Zveřejněné výsledky hodnocení vybraných indikátorů pomocí **výstižných symbolů** mohou pomoci lidem k výběru místa pro spokojený a zdravý život.
- Samospráva se navíc může rozhodnout, které indikátory bude sledovat. Sada indikátorů je sestavena tak, že část indikátorů lze naplnit pomocí **již existujících dat**.
- Výstupem sledování indikátorů jsou materiály využitelné při **plánování strategického rozvoje** města a přípravu projektů v rámci stávajícího a budoucího (2014+) plánovacího období EU.
- Sledování indikátorů udržitelného rozvoje a tvorba specifické místní sady indikátorů je v souladu s oficiální metodikou Rady vlády pro udržitelný rozvoj, a to s **Kritérii místní Agendy 21**.
Ta pro dosažení úrovně B vyžaduje po obcích:
  - *Stanovení a sledování vlastních indikátorů MA21 (kritérium 15).*
  - *Sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů MA21 (kritérium 16).*

POSTUP SPOLUPRÁCE

1. Kontaktování zodpovědnou osobou a sjednání osobní **schůzky**.
2. Navržení **postupu** sledování indikátorů, způsobů publicity a rozdělení rolí.
3. Samotné **sledování** indikátorů .
4. Sestavení závěrečné **zprávy** a **zveřejnění** výsledků na webových stránkách města a ve výsledcích indikátorů ECI.
5. **Představení** výsledků indikátorů vedení města a veřejnosti.

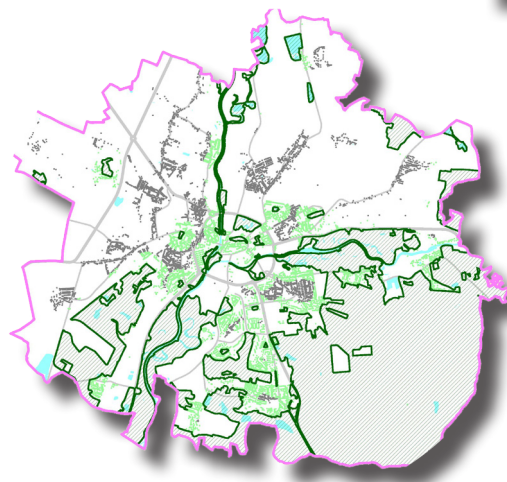

KONTAKTY

Mgr. **Josef Novák**, Ph.D., tel.: +420 736 162 066, josef.novak@ci2.co.cz
RNDr. **Viktor Třebický**, Ph.D., tel.: +420 777 697 388, viktor.trebicky@ci2.co.cz

CI2, o.p.s. je **nestátní nezisková organizace zaměřená na udržitelný rozvoj, vzdělávání, publikační činnost a vědu a výzkum**. Jejím cílem je **prosazovat udržitelný rozvoj** ve spolupráci s veřejnou správou, soukromou sférou, vzdělávacími institucemi a veřejností.

Příklad výsledku indikátoru Dostupnost veřejných prostorů - Hradec Králové

REFERENCE

Společnost CI2, o.p.s. má v oblastech svého působení zejména **prostřednictvím zapojených osob** mnohaletou zkušenost s realizací projektů a zakázek. Níže je uveden seznam významných zakázek, které společnost CI2, o.p.s. nebo jen její členové, v rámci jiných organizací, realizovali.

Metodická pomoc při sledování, vyhodnocování a zveřejňování indikátorů ze sady ECI: Spolupráce probíhala s městy: Chrudim, Český Těšín, Hradec Králové, Hlučín, Hodonín, Jihlava, Jilemnice, Jablonec n. Nis., Kladno, Kopřivnice, Krnov, Litoměřice, Mladá Boleslav, Napajedla, Pelhřimov, MČ Praha - Libuš, Poděbrady, Semily, Strakonice, Svitavy, Třebíč, Uherské Hradiště, Mikroregion Vizovicko, Velké Meziříčí, Vsetín, Mikroregion Záhoran.

Sestavení a metodická pomoc při hodnocení místně specifických indikátorů: - Český Brod, Jilemnice, Křižánky, Poděbrady.

CÍLOVÉ SKUPINY

Města a obce v ČR

**Města a obce zapojená do procesu Místní Agendy 21
Regiony – mikroregiony, MAS, ORP**

 Indikátory udržitelnosti

